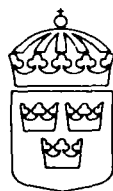

Jordbruksutskottets betänkande

1988/89:JoU2

1988/89
JoU2

Fiske

Sammanfattning

Utskottet behandlar i betänkandet ett antal motioner från allmänna motionstiden i januari 1988 om olika fiskefrågor. Dessa rör fiskets beroende av en god vattenmiljö, olika aspekter på fiskeripolitiken, fiskenäringen i Skåne, fisket i Bottenhavet, fisket i Väneren, skärgårdsbornas beroende av fiske, laxfiske, kräftfiske, vattenbruk och fritidsfiske. Samtliga motioner avstyrks av utskottet. Till betänkandet har fogats fem reservationer (m,fp,c,vpk,mp).

Motioner

Yrkanden

1987/88:Jo244 av Siw Persson m.fl. (fp) vari yrkas

5. att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med syfte att skapa en marknadsekonomisk utvecklingsgrupp för fiskenäringen i Skåne,

7. att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med syfte att undersöka förutsättningarna för inrättande av marinekologiskt laboratorium i Simrishamn,

1987/88:Jo284 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om en statlig fiskepolitik i syfte att bättre utnyttja vattnens resurser,

1987/88:Jo401 av Rune Jonsson m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av begränsning när det gäller torskfisket i Bottenhavet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om forskning när det gäller torskfisket i norra Bottenhavet.

1987/88:Jo403 av Pär Granstedt (c) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär ett program för utveckling av fiskeresurserna i Östersjön i enlighet med vad som anförts i motionen,

1987/88:Jo405 av John Andersson och Paul Lestander (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om åtgärder för att rädda våra älvars naturproducerande laxbestånd.

1987/88:Jo406 av Ylva Annerstedt (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar att upphäva förbudet att sälja kräftor under vissa delar av året.

1987/88:Jo407 av Pär Granstedt m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om åtgärder för att ge yrkesfisket i Norrland särskilt ekonomiskt stöd.

1987/88:Jo408 av Görel Thurdin och Martin Olsson (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om i första hand tillfällig reglering av torskfisket längs den västernorrländska kusten,

2. att riksdagen beslutar att ändra det regionala stödet till konsumtionsfisk, så att endast fiskarens hemvist är avgörande,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts avseende forskning om torsk i Bottenhavet.

1987/88:Jo409 av Bengt-Ola Rytting m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om fritt fiske med metspö.

1987/88:Jo410 av Britta Bjelle (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till regler för laxfisket i enlighet med vad i motionen anförts.

1987/88:Jo411 av Sigge Godin (fp) vari yrkas

1. att riksdagen begär att regeringen inför temporär reglering av torskfisket i Bottenviken till dess undersökningen av torskbeståndet avslutats,

2. att riksdagen begär att regeringen prövar frågan om tillstånd att endast fiske med garn och krok på torsk får bedrivas inom ett område ut till 12 nautiska mil från baslinjen.

1987/88:Jo414 av Sven Eric Lorentzon m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om beståndsvård,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om fiskeövervakning,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om handelsvillkor,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om vattenmiljön,

6. att riksdagen begär att regeringen verkar för att ramavtalet med Finland angående fiske sägs upp.

1987/88:Jo415 av Lars Ernestam m.fl. (fp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om samråd med fiskenämnden vid planerade utfyllnader av grunda havsvikar,

1987/88:Jo416 av Elving Andersson och Eva Rydén (c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om utvecklandet av ett havsbrukscentrum i Bohuslän,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om införande av ett vattenbrukslån,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om fredning av fiskodlingar.

1987/88:Jo417 av Gunnar Nilsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av ökade resurser för fisketillsyn.

1987/88:Jo419 av Lars Ahlmark (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av fiskeristadgans reglering av kräftfiske med i motionen angiven inriktning.

1987/88:Jo421 av Karl Erik Olsson m.fl. (c,s,m,fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att fiskeristyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheterna angående förläggning av ett branschinstitut för utveckling och marknadsföring av sillprodukter till Simrishamn.

1987/88:Jo422 av Ralf Lindström m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om införande av förbud mot nät- och krokfiske inom ett område av 100 m från fiskodling.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ett område på 50 m kring odling skall fastställas som fredad arbetsplats.

1987/88:Jo424 av Sven-Åke Nygårds m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av införande av en allmän fiskevårdsavgift.

1987/88:Jo426 av Göthe Knutson och Gullan Lindblad (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om åtgärder och bestämmelser för att hindra olämpligt trålfiske i Vänern.

1987/88:Jo427 av Sigge Godin m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om laxsituationen i Bottenviken.

1987/88:Jo428 av Ulla-Britt Åbark och Owe Andréasson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om nätfiske.

1987/88:Jo429 av Bertil Danielsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om inrättande av en isskadeförsäkring för yrkesfiskare.

1987/88:Jo432 av Karl-Gösta Svenson och Göthe Knutson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om kust- och skärgårdsbornas rätt till sedvanligt kustnära fiske med sedvanliga redskap på allmänt vatten.

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om de bofasta skärgårdsbornas rätt till såväl fiske med handredskap som till nätfiske i egna och allmänna fiskevatten,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om det "fria fiskets" skador på flora och fauna i naturreservat och andra ömtåliga utskärgårdar och på grund härav nödvändiga åtgärder.

Inledning

Fiskeripolitiken grundar sig på ett beslut av riksdagen år 1978 (prop. 1977/78:112, JoU 23). Detta har sedermera bekräftats vid olika tillfällen, bl.a. våren 1985 (prop. 1984/85:143, JoU 32).

Grundläggande är att vatten- och fisktillgångar utnyttjas på sådant sätt att de långsiktigt kan medverka till livsmedelsförsörjningen och till välståndet i övrigt.

Målet för fiskeripolitiken är att skapa förutsättningar för att de som är sysselsatta i fiskerinäringen kan få både en ekonomisk och en social standard som är jämförbar med den som erbjuds inom andra näringar och trygghet i arbetet. Inom de gränser som ges av en ansvarsfull hushållning med fisktillgångarna bör fisket bedrivas så effektivt som möjligt och fångsterna bestämmas av möjligheterna till en lönsam och stabil avsättning. Samtidigt bör hänsyn tas till behovet av sysselsättning främst i kust- och skärgårdsområden där fisket har stor regionalpolitisk betydelse.

I fiskeristyrelsens anslagsframställning för budgetåret 1989/90 lämnas en redogörelse för verkets långtidsbedömning för sakanslagen 1989/90 — 1993/94. Därav framgår bl.a. följande.

Världsproduktionen av fisk är under långsam ökning och uppgår nu till 85 miljoner ton. Den totala fångsten i Sverige var ca 200 000 ton år 1987. Det totala förstahandsvärdet uppgår till 700—900 milj. kr i dagens penningvärde. Dominerande tillgångar i vårt fiske är sill/strömming och torsk. Under 1987 kom 43 % av det svenska fiskets inkomster från torskfisket. Den allt övervägande delen av denna torsk tas i Östersjön, där beståndssituationen ger anledning till oro. Totalavkastningen kan öka liksom också fångstens värde när fisket i den s.k. vita zonen kan regleras på ett ändamålsenligt sätt. Inplanteringen av lax, öring och ål kan väsentligt förbättra fångstens värde.

Det svenska fisket efter plattfisk, kolja och nordhavsräka är beroende av i vilken mån Sverige kan träffa avtal med andra länder om fiske i Nordsjön.

Det svenska yrkesfisket är kraftigt konkurrensutsatt. En följd av detta är t.ex. att de priser som kan erhållas för den svenskfångade sillen är låga och bedöms så förbli under överskådlig tid. I flera konkurrentländer ges fisket ett omfattande statligt ekonomiskt stöd, och fisket karakteriseras av låg lönsamhet, överkapacitet och överkapitalisering. Island avviker dock från denna bild.

Alltsedan andra världskrigets slut har fiskbestånden tenderat att utnyttjas allt hårdare. Detta har möjliggjorts av en snabb utveckling av båtar och fångstutrustning. De ökade kostnaderna för fisket har medfört ökade infiskningsbehov.

Vissa arter är allvarligt överfiskade. Hit hör exempelvis Östersjöns torskbestånd som är av stor betydelse för det svenska fiskets ekonomi. Stor oro inför det framtida fisket ger också utvecklingen av laxbeståndet i Östersjön. Även havskräfta är utsatt för ett så hårt fisketryck att man kan hysa allvarliga farhågor för dess framtida produktionsförmåga. Exempelen kan mångfaldigas. Enda sättet att skydda bestånden är i flertalet fall en reglering av fisket till omfattning och bedrivande genom redskapsbestämmelser, tidvisa och områdesvisa fredningar etc. I stor utsträckning är sådana åtgärder avhängiga av internationella överenskommelser. Det är av stor vikt att Sverige har egen kompetens vid förhandlingarna i dessa sammanhang, framhåller fiskeristyrelsen.

Utvecklingen inom den svenska fiskezonen karakteriseras av fiskets ökade rörlighet och av skärpt konkurrens om tillgångarna mellan olika kategorier fiskande. De bestämmelser som utfärdas med stöd av fiskeriförordningen kan endast avse skyddet av bestånden. Hänsyn kan inte tas till att någon kategori drabbas hårdare än andra. Regleringar av fisket på allmänt vatten motverkas inte sällan av att det bestånd man försöker skydda kan fiskas fritt på enskilt vatten. Fiskelagen har i princip varit oförändrad sedan sin tillkomst 1950 trots de stora förändringar som ägt rum i fiskets omfattning och struktur. Fiskeriförordningen fyller i vissa delar inte kraven på modern lagstiftning. Fiskeristyrelsen anser att författningskomplexet måste ses över i sin helhet. Styrelsen har lämnat förslag till partiella reformer i juni 1988.

Av stor betydelse för fiskevårdsarbetet är de direkta beståndsstärkande åtgärderna. När det gäller lax och öring kan det t.ex. innebära skydd av lek- och uppväxtområden och utsättningar av fiskungar. Fiskeristyrelsen nämner att 80 % av Östersjöns laxfångst har sitt ursprung i odlad laxsmolt. Även ålfisket är beroende av utplantering i hög grad.

Fiskeristyrelsen framhåller vidare att praktiskt taget varje fiskevårdande åtgärd — vare sig den gäller reglering av fiskets bedrivande eller direkt beståndsförstärkning — måste vara grundad på undersökningsverksamhet. En nedskärning av denna får därför ekonomiska konsekvenser för fisket, anser styrelsen. Ett FoU-program har nyligen lagts fram av fiskeristyrelsen och SJFR, avsett att ge grunden för avvägning av forsknings- och utvecklingsinsatser på fiskets område.

I fiskeristyrelsens långtidsbedömning tas även miljövårdsproblematiken upp. Styrelsen framhåller att förändringar i vattenmiljön som uppstår genom förorening och andra mänskliga ingrepp kan få långtgående konsekvenser för fiskets ekonomi. Fiskeristyrelsen har viktiga arbetsuppgifter inom vattendomstolarnas och koncessionsnämndens för miljöskydd områden. Styrelsen ingår som viktig samarbetspartner i kalkningsverksamheten för att motverka försurningen av sjöar och vattendrag. Fiskeristyrelsen har även väsentliga arbetsuppgifter i samarbete med SMHI, naturvårdsverket och universiteten i frågor som rör allmän fiskeriforskning och kopplingen mellan föroreningar och fiskets ekonomi.

Som nämnts i det föregående har fiskeristyrelsen föreslagit vissa ändringar i fiskelagstiftningen (Färre och enklare fiskebestämmelser. Rapport 1988). I rapporten har det delvis komplicerade sambandet mellan de olika författningar som tillsammans utgör fiskelagstiftningen klargjorts. Fiskeri-

styrelsen understryker behovet av en helhetssyn på frågekomplexet och erinrar om att fiskebestämmelserna syftar till att åstadkomma en god fiskevård som i sin tur leder till ett uthålligt fiske för alla utövare. Reglerna måste därför vara enkla och tydliga samt lätta att övervaka.

Fiskeristyrelsens förslag har sänts ut på remiss. Det kommer därpå att beredas i regeringens kansli och läggas till grund för eventuella ändringar i fiskelagen och fiskeriförordningen m.fl. fiskeförfattningar.

Utskottet

Utskottet behandlar i betänkandet ett antal motioner om olika fiskefrågor från allmänna motionstiden i januari 1988.

Vattenmiljön

I moderata samlingspartiets kommittémotion Jo414 framhålls att vattenmiljön är avgörande för svenskt fiske. Ca 20 000 sjöar har skadats av försurningen och 382 sjöar är svartlistade, vilket innebär att fisken är oduglig som människoföda. Stora områden i havet består av svavelbottnar där fisken inte kan leva. Det krävs ett samarbete mellan Sverige och övriga Östersjöstater såväl som med länderna runt Nordsjön för att åstadkomma en havsmiljö där fiskstammarnas fortlevnad kan garanteras, framhåller motionärerna, och yrkar att riksdagen riktar ett tillkännagivande till regeringen härom.

Utskottet erinrar om att situationen i svenska vatten, trots stora ansträngningar att hejda miljöförsämringen i form av försurning, eutrofiering och giftutsläpp, har nått en nivå där det ekologiska systemet nu är skadat. För fiskets del innebär detta att bestånden i flera fall är hotade och att fisk i vissa fall är mindre tjanlig som människoföda. Mot den bakgrunden godkände riksdagen våren 1988 regeringens förslag till ett aktionsprogram mot havsföroreningar. I programmet ingår åtgärder för att minska utsläppen av giftiga metaller, oljor och stabila organiska ämnen. Ökade medel anslogs till forskning och övervakning av miljöutvecklingen. Enligt programmet förutses vidare ett intensifierat samarbete med övriga strandstater kring Östersjön och Nordsjön samt ökade insatser för internationellt miljövårdssamarbete över huvud (prop. 1987/88:85, JoU 23, rskr. 373).

Regeringen har sedermera föreslagit riksdagen att anvisa medel till särskilda åtgärder med anledning av algblooming och säldöd (prop. 1988/89:10). Utskottet får inom kort anledning att återkomma till hithörande frågor vid behandlingen av sistnämnda proposition. I avvaktan härpå bör motionen i nu berörd del icke föranleda någon riksdagens ytterligare åtgärd.

Fiskeripolitiken

Beståndsvård m.m.

Motionärernas motivering

I flera parti- och kommittémotioner begärs fiskeripolitiska åtgärder. Vpk erinrar i partimotion Jo284 om att Sverige, räknat per invånare, är världens

största importör av fiskprodukter. Det finns därför utrymme för fiskförädlingen om den görs i samplanering med andra näringar. Fisket kan spela en större roll i folkhushållet om vi etablerar en statlig fiskepolitik med sikte på att bättre utnyttja vattens resurser, anser motionärerna och föreslår ett riksdagsuttalande härom.

Moderata samlingspartiet framhåller i kommittémotion Jo414 att fisket är av största betydelse för folkförsörjningen, beredskapen och sysselsättningen vid kust och i skärgård i ett land som Sverige, med dess långa kust och dess tillgång på fiskevatten till havs, i insjöar och vattendrag. I motionen yrkas på åtgärder för förbättrad beståndsvård. Ungfisk bör sparas och regeringen bör verka internationellt för överenskommelser härom. Vidare bör utsättning av fisk öka (yrkande 2). — Beståndsvården utgör ett bärande element även i den enskilt väckta motion Jo403 (c) om ett program för utveckling av fiskresurserna i Östersjön (yrkande 1). Motionären framhåller att grunden för ett sådant program naturligtvis måste vara miljöinsatser och att därpå krävs insatser för att vårda de bestånd som redan finns samt att det krävs omfattande utsättningar av fisk.

En annan aspekt på beståndsvården anläggs i kommittémotion Jo415 (fp) yrkande 2. Motionärerna framhåller att även andra former av miljöförstöring än sådana som består i föroreningar av fiskens lekplatser måste beaktas. Som exempel anförs sandsugning samt tippning av muddermassor i grunda havsvikar, vilka fungerar som fiskens "barnkammare". Fiskenämnanden i det län där sådant arbete planeras bör alltid ges tillfälle yttra sig innan arbetet påbörjas, och dess synpunkter bör beaktas.

I motion Jo414 (m) behandlas även frågor som berör det svenska fiskets möjligheter att hävda sig gentemot andra länders fiskare. Fiskeövervakningen bör enligt motionen förbättras och kustbevakningen förstärkas så att okontrollerat fiske i den svenska zonen kan stävjas (yrkande 3). Motionärerna riktar även kritik mot det s.k. anpassningsavtalet med EG. Enligt deras mening skall fisketillgångarna i svensk zon förbehållas svenska fiskare och i viss mån användas i utbyte mot fiskerättigheter i andra länders vatten. De anser också att handeln med fisk och fiskprodukter mellan i första hand EG och Sverige skall ske på lika villkor och yrkar på ett tillkännagivande härom (yrkande 4). I motionen yrkas även (yrkande 6) på en omförhandling med Finland av det ramavtal rörande fisket som tecknades i samband med utläggande av fiskezon och uppdelningen av Östersjön. I avtalet förutsågs att fisket skulle fortsätta på traditionellt sätt. Det har emellertid visat sig att fisket undergått så stora förändringar både beträffande fartyg och fiskemetoder att en överenskommelse om traditionellt fiske inte längre går att genomföra, anser motionärerna.

Bakgrund; tidigare riksdagsbehandling

Omsorgen om beståndsvård är ständigt aktuell i fiskeripolitiken. Fiskeristyrelsen skall enligt sin instruktion särskilt verka för vård av fiskbestånden och främja ett rationellt utnyttjande av den samt medverka till förbättring av fiskets fångstmetoder. Varje år förhandlar Östersjöstaternas representer om vården av fiskbestånden vid fiskerikommissionens möte i Wars-

zawa. Kommissionens arbete regleras av 1973 års Gdanskkonvention om fisket och bevarande av de levande tillgångarna i Östersjön och Bälten (vari inräknas även Öresund).

Arbetet i fiskerikommissionen syftar till att fastställa fiskets totala omfång så att uttagen inte blir större än vad som är försvarbart från reproduktionssynpunkt. Gemensamma bestämmelser rörande fredningstider, minimimått, maskstorlek på näten m.m. har utarbetats i detta syfte. Under flera års tid har man även kunnat komma överens om fångstmängd och zonfördelning för sill- och strömmingsfisket i Östersjön. Vid de förhandlingar som nyligen avslutats i Warszawa rörande fisket under 1989 har man för första gången nått överenskommelse om ett högsta uttag (TAC; Total Allowable Catch) av torsk — 220 000 ton varav 44 000 ton i svensk fiskezon. Däremot har kommissionen icke lyckats åstadkomma maximering av laxfisket i Östersjön i samband med dessa förhandlingar.

Sverige har även bilaterala fiskeavtal med flertalet grannländer.

Alltsedan 1978 är Östersjön uppdelad i nationella fiskezoner. I några fall har flera stater med åberopande av skilda folkrättsliga principer hävdad anspråk att ett och samma vattenområde skall tillhöra den ena eller den andra statens fiskezon. I sådana fall har det i allmänhet varit möjligt lösa utestående konflikter genom bilaterala förhandlingar. Om avtal icke kunnat slutas betraktas det omstridda vattenområdet som internationellt vatten, där ingen part kan hävda suveränitet beträffande rätten till fiske. Så har varit fallet i den s.k. vita zonen omfattande ett 13 500 km² stort område öster om Gotland. Sverige och Sovjetunionen har ansett att den vita zonen bör ingå i det egna landets fiskezon.

Den 13 januari 1988 träffade Sverige och Sovjetunionen en principöverenskommelse om avgränsning av havsområdena i Östersjön. Närmare 20 års förhandlingar hade föregått avtalet. Detta har sedan följts upp av en avgränsningsöverenskommelse den 18 april 1988. Den senare har — jämte en överenskommelse om ömsesidiga relationer på fiskets område — ratificerats (prop. 1987/88:175, UU 33).

Principöverenskommelsen förutser en uppdelning av det tidigare omtvistade området så att Sverige får 75 % och Sovjet 25 %. Överenskommelsen innehåller förutom fördelningsprinciperna en bestämmelse om ömsesidig tilldelning av fiskekvoter i det tidigare omstridda området. Inom ramen för överenskommelsen och under en tidsperiod om 20 år efter det att avgränsningslinjen fastställts skall sålunda Sverige årligen medge Sovjetunionen en fångstkvote om 18 000 ton fisk, varav 240 ton lax, i sin del av det tidigare omstridda området. Sovjetunionen skall under samma period årligen medge Sverige en fångstkvote av 6 000 ton fisk, varav 80 ton lax, i sin del av detta område. Parterna uttalar vidare sin avsikt att efter tjuugoårsperiodens utgång förhandla om framtida fångstkvoter.

I propositionen anför utrikesministern bl.a. följande:

Det har under åren närmast före uppgörelsen blivit alltmer uppenbart att fisket i området fått en omfattning som går långt utöver vad omsorgen om återväxt och det framtida fisket medger. Koncentrationen av fiskeaktiviteter till området har givetvis haft sin grund i att det varit det enda större område i Östersjön utanför nationella fiskezoner. Detta har varit en viktig

Utskottets överväganden

Jordbruksutskottet framhöll våren 1988 i ett yttrande med anledning av regeringens proposition om Sverige och den västeuropeiska integrationen (prop. 1987/88:66):

Utvecklingen har lett till att det svenska Östersjöfisket fått en proportionellt sett allt större betydelse. Denna utveckling förstärks ytterligare av den nyligen träffade överenskommelsen mellan Sverige och Sovjetunionen om den s.k. vita zonen. Det är därför enligt utskottets mening viktigt att man från Sveriges sida, i avbidan på en multilateral reglering av EFTA- och EG-ländernas fiskeripolitik, iakttar återhållsamhet i bilaterala åtaganden när det gäller att bevilja fiskerättigheter i svenska fiskevatten (JoU 1987/88:2y).

Utrikesutskottet och riksdagen har anslutit sig till detta uttalande (UU 1987/88:24 och 33).

De yrkanden som framställs om beståndsvård i motionerna Jo414 yrkande 2, Jo284 yrkande 8 och Jo403 yrkande 1 bör ses i belysning bl.a. av den relaterade utvecklingen i Östersjöområdet. Som nämnts i det föregående har vid årets Warszawaförhandlingar för första gången träffats en överenskommelse om begränsning av torskfisket på så sätt att en gräns satts för det totala uttaget (TAC). Uppgårelsen om den tidigare "vita zonen" har medfört att det hittills alltför intensiva fisket i den delen av havet nu kan begränsas. Uppgårelsen beräknas även komma att få betydelse för en reglering av laxfisket. Ännu har dock icke någon överenskommelse om TAC för lax kunnat träffas i Warszawa.

Utskottet delar den oro som uttalas i motionerna över beståndssituationen för viktiga fiskslag i vattnen kring Sverige. Som framgår av den lämnade redogörelsen följer fiskeristyrelsen aktivt utvecklingen och har även föreslagit ändringar i fiskelagstiftningen. Internationellt har en delvis ny situation inträffat sedan vattnet i den tidigare vita zonen numera tillförts de svenska resp. sovjetiska fiskezonerna. Icke minst med hänsyn till beståndsvården finns det anledning för riksdagen att åter understryka vikten av att man från Sveriges sida, i väntan på en multilateral reglering av EFTA- och EG-ländernas fiskeripolitik, iakttar återhållsamhet i bilaterala åtaganden när det gäller fiskerättigheter i svenska fiskevatten. Motionerna Jo403 yrkande 1 och Jo415 yrkande 2 får enligt utskottets uppfattning anses besvarade med hänvisning till det anförda och bör således inte föranleda något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Riksdagen lämnade för ett år sedan utan åtgärd motionsförslag motsvarande det som framförs i motion Jo284 yrkande 8. Utskottet instämde i det sammanhanget i motionärernas bedömning av värdet av fisk som livsmedel. Utskottet hade heller ingen invändning mot vad som anförts om fiskeripolitikens inriktning och framhöll att de förslag som framställts inte innebar någon större avvikelse från vad som gäller för närvarande (JoU 1987/88:4). Utskottet har i dag samma bedömning. Något särskilt uttalande av

riksdagen med anledning av motionen i här berörd del påkallas således icke.

Riksdagen har flera gånger (senast JoU 1987/88:11) lämnat utan åtgärd yrkanden som rör förändring av grunda havsvikar, som är viktiga för fiskens reproduktion, och som motsvarar motion Jo415 yrkande 2. Utskottet har därvid instämt i motionärernas mening att det är angeläget att de ursprungliga värden som grunda vikar har för fiskreproduktion och som fiskeplatser skyddas mot exploatering. Samtidigt har utskottet konstaterat att exploateringsföretag som rör förändring av grunda vikar skall prövas av vattendomstol, och fiskeristyrelsen skall då ges tillfälle att yttra sig. Dessutom har länsstyrelsen möjlighet att tillämpa naturvårdslagen i dylika fall, vilket bl.a. skett i Bohuslän. Utskottet utgår från att vederbörande myndigheter i dessa sammanhang beaktar den vikt som i dag tillmäts värden av vattenmiljön. Något särskilt uttalande av riksdagen ter sig enligt utskottets mening icke påkallat.

I motion Jo414 yrkande 3 yrkas på förbättrad fisketillsyn över havsfisket i svensk fiskezon. Enligt den tidigare omnämnda propositionen 1987/88:175 förbereder regeringen förslag till ytterligare resurser för kustbevakningen. Utrikesministern framhåller att överenskommelsen med Sovjet innebär ökade krav på den fisketillsyn som kustbevakningen utövar. Mot bakgrund av den omfattning fisket fått är det angeläget att kustbevakningen kan bedriva en effektiv övervakning i området.

Regeringen har numera — i proposition 1988/89:25 med förslag till tilläggsbudget I, bilaga 3, — återkommit till frågan. Av propositionen framgår att kustbevakningens nuvarande resurser för havsfiskeövervakning består av främst de två utsjöbevakningsfartygen KBV 171 och KBV 172 samt kustbevakningsflyget. Fartygens användbarhet begränsas av en mindre lämplig konstruktion och brister i arbetsmiljön. Utvidgningen av den svenska fiskezonen innebär att behovet av övervakning och kontroll ökar, inte minst mot bakgrund av det aktuella områdets betydelse för fiskbeståndens fortlevnad i Östersjön och det intensiva tredjelandsfisket i den tidigare vita zonen. Regeringen begär därför att riksdagen anvisar medel för anskaffning av ett nytt fartyg som skall vara utformat och bemannat för att klara denna uppgift. Det nya utsjöbevakningsfartyget skall ha sin hemmahamn på Gotland. Kostnaden för anskaffningen har beräknats till 65 milj. kr. totalt. Leveransen av fartyget beräknas ske under budgetåret 1990/91. — Motionärernas yrkande 3 får därmed anses vara tillgodosett.

Förslaget i motion Jo414 yrkande 4 om handelsvillkor gentemot EG har tidigare behandlats av riksdagen i olika sammanhang, utan att föranleda någon särskild åtgärd. Sverige har lämnat vissa ensidiga tullkoncessioner som ett led i totaluppgörelsen med EG från 1972, där olika medgivanden från ömse håll balanserar varandra. När frågan senast behandlades i riksdagen utgick utskottet från att regeringen uppmärksammat följer den vidare utvecklingen av fiskeexporten och vakar över att fisket ges erforderligt stöd i utrikeshandeln (JoU 1987/88:4). Utskottets mening är i dag densamma. Motionsyrkandet avstyrks alltså.

Under våren 1988 har frågan om eventuell revidering av 1977 års ramavtal med Finland — motion Jo414 yrkande 6 — diskuterats mellan regerings-

delegationer. Man har därvid varit överens om att sluta ett särskilt avtal om fisket i den tidigare vita zonen och att i övrigt låta ramavtalet fortsätta att gälla tills vidare, utan ändring. Utskottet finner mot den angivna bakgrunden att frågan beaktas inom regeringens kansli. Med hänvisning härtill avstyrks motionsyrkandet.

Fisketillsyn

Enligt motion Jo417 (s) föreligger behov av ökade resurser för fisketillsyn. De fisketillsynsmän som förordnas ges i regel ansvar för ett fiskevårdsområde, medan andra vattenområden och kustområden enligt motionären ofta kommer att vara obevakade, utöver den tillsyn som utövas av kustbevakning och polis. Tillsynen blir enligt motionären eftersatt och i en del fall obefintlig. En betydande ökning av det ekonomiska stödet för utbildning och övervakning krävs. Vidare bör även polismän kunna förordnas som fisketillsynsman.

Utskottet har inhämtat följande uppgifter.

Medel för fisketillsyn anvisas över anslaget Främjande av fiskerinäringen. Anslaget har av hänsyn till budgetläget förblivit oförändrat under en följd av år.

Till fisketillsynsman får förordnas den som fyllt 20 år men inte 65 år och som med hänsyn till laglydnad, insikt i fiskefrågor och gällande fiskerilagstiftning samt övriga omständigheter prövas lämplig för uppgiften. Om det finns särskilda skäl får också den förordnas som fyllt 65 år, dock inte för tid efter det år vederbörande fyller 70 år. Förordnande får meddelas endast om det föreligger behov av tillsyn.

Enligt lagen (1976:600) om offentlig anställning (6 kap. Bisysslor m.m.) får arbetstagare inte inneha anställning eller uppdrag eller utöva verksamhet som kan rubba förtroendet till hans eller annan arbetstagares opartiskhet i tjänsteutövningen eller skada myndighetens anseende. Paragrafen är tillämplig på polisman som förordnas som fisketillsynsman.

Utskottet finner för egen del att frågan om medel till fisketillsynen bör tas upp i budgetsammanhang. Enligt utskottets mening kan det även finnas anledning överväga om icke till fisketillsynsman skulle kunna utses även personer över 65 års ålder. Något särskilt riksdagsuttalande med anledning av motionen synes dock icke påkallat.

Isskadeförsäkring

I motion Jo429 (m) yrkas att en isskadeförsäkring inrättas för yrkesfiskare. Behovet av en sådan försäkring framkom tydligt under vintern 1987, då båtarna låg infrusna under ca tre månader. Fiskarena åsamkades stora ekonomiska förluster. Enligt motionären bör försäkringen till större delen bekostas med regleringsmedel.

Frågan om införande av isskadeförsäkring för yrkesfiskare har tagits upp av Sveriges Fiskares riksförbund med statens jordbruksnämnd och dess konsumentdelegation vid överläggningar om priserna på fisk m.m. inför regleringsåret 1988/89. Frågan har enligt vad utskottet erfarit hänskjutits

till ytterligare utredning i samband med en aviserad översyn av normprissy-
stemet för fisk. Med hänsyn att frågan alltså kommer att beredas av veder-
börande organ bör motionen lämnas utan riksdagens vidare åtgärd.

Regionala frågor

Fiskenäringen i Skåne

Motionärernas motivering

I motion Jo244 (fp) anförs att fiskets stora betydelse för Skåne är mindre
känd och dessutom åtskilligt underskattad. Det finns enligt motionen ett
behov av att skapa en marknadsekonomisk utvecklingsgrupp med repre-
sentanter för branschen, myndigheter och högskola (yrkande 5). Vidare bör
riksdagen hos regeringen begära att en utredning tillsätts med syfte att un-
dersöka förutsättningarna för inrättande av marinekologiskt laboratorium i
Simrishamn (yrkande 7).

Ett branschinstitut för utveckling och och marknadsföring av sillproduk-
ter bör utredas enligt fyrtio motionen Jo421 (c, s, m, fp). Institutet bör
förläggas till Simrishamn. I motionen framhålls att den ekonomiska bety-
delsen av fisket efter sill/strömming visar en tydlig nedåtgående tendens,
vilket i hög utsträckning beror på en vikande exportmarknad och en stagne-
rad inhemsk marknad. Detta medför stora ekonomiska avbräck för yrkesf-
iskarekåren och fiskberedningsindustrin. Med hänsyn härtill och till sillens
mycket goda egenskaper från näringspunkt är det enligt motionen ange-
läget att åtgärder vidtas för att stimulera en marknads- och produktutveck-
ling av sillbaserade livsmedel.

Bakgrund: tidigare riksdagsbehandling

Förslagen om branschinstitut resp. utvecklingsgrupp för marknadsföring
av sillprodukter bottnar i den trängda marknadssituationen för sill och
strömming. Fiskeristyrelsen redovisar i anslagsframställningen att de priser
som kan erhållas för den svenskfångade sillen är låga och bedöms så förbli
under överskådlig tid.

Riksdagen avtog för ett år sedan ett motionsyrkande motsvarande Jo244
yrkande 5. Utskottet erinrade i det sammanhanget om att riksdagen vid
flera tillfällen framhållit att det i första hand är näringen själv som bör ha
ansvaret för uppbyggnaden av en effektiv mottagning, förädling och distri-
bution av fisken. Fiskarna hade nyligen organiserat en samordning av
mottagning och distribution av fisk.

Nyligen har ännu en branschorganisation bildats, kallat Fiskbranschens
riksförbund. Den nya organisationen representerar enligt uppgift den all-
deles övervägande delen av den inhemska marknaden för fisk och fiskpro-
dukter liksom exporten av dessa varor från Sverige.

I samband med med behandlingen av prisregleringen på fisk våren 1988
betonade jordbruksministern nödvändigheten av att söka nya avsättnings-
möjligheter för den svenskfångade sillen. Större ansträngningar måste
göras för att få till stånd en ökad, lönsam export. Det resultat som nåtts

dittills under budgetåret ansåg han inte tillfredsställande. Hela näringen måste medverka till en bättre utveckling, och berörda myndigheter kunde inom givna resursramar delta i detta arbete. Jordbruksministern framhöll vidare som angeläget att alla möjligheter utnyttjas för avsättning inom landet. Ansträngningar måste också göras för utveckling av produkter baserade på sill. Ett särskilt statligt stöd kunde utnyttjas för detta ändamål. I sammanhanget erinrades om att regeringen beslutat att återbetalning av prisregleringsavgift till beredningsindustrin skall kunna ske för de fiskprodukter som exporteras, vilket skapar konkurrensneutralitet på exportmarknaden. Riksdagen anslöt sig till detta uttalande (prop. 1987/88:117, JoU 21).

Regeringen uppdrog den 8 oktober 1987 åt universitets- och högskoleämbe- tet (UHÄ) att i samråd med berörda högskoleenheter och vetenskapsakademien lämna förslag till genomförande av ett system med baslaboratorier för marin naturvetenskaplig forskning i Sverige. UHÄ har sedermera den 11 oktober 1988 överlämnat utredningen med eget förslag till regeringen. Frågan bereds nu i utbildningsdepartementet.

Riksdagen riktade i samband med det miljöpolitiska beslutet våren 1988 ett tillkännagivande till regeringen om miljösituationen i södra Östersjön. Utskottet framhöll i det sammanhanget att miljösituationen i södra Östersjön är så allvarlig att ytterligare ansträngningar bör göras för att stärka forskningsresurserna. Vidare borde gränsdragningen mellan baslaboratorierna sinsemellan och mellan baslaboratorierna och havsfiskelaboratoriet undersökas. Samtidigt avslogs motioner om lokalisering av ett Östersjölaboratorium (JoU 1987/88:23, rskr. 373).

Utskottets överväganden

Utskottet delar motionärernas mening att det är angeläget att en marknads- och produktutveckling av sillbaserade livsmedel stimuleras. Som framgår av den lämnade bakgrundsredovisningen anser även regeringen det nödvändigt att man söker nya avsättningsmöjligheter för den svenskfångade sillen. Hela näringen måste medverka till en bättre utveckling, och berörda myndigheter bör inom givna resursramar delta i detta arbete. Utskottet är däremot inte berett att biträda förslaget om att fiskeristyrelsen ges ett konkret uppdrag, som föreslås i motion Jo421, och ej heller något riksdagsuttalande om en marknadsekonomisk utredningsgrupp i enlighet med motion Jo244 yrkande 5. Motionerna avstyrks alltså såvitt nu är i fråga.

Utskottet erinrar om att, som framgår av den lämnade redovisningen, frågan om den marina forskningens administration för närvarande bereds i regeringens kansli sedan UHÄ numera utfört sitt utredningsuppdrag. I detta har även riksdagens uttalande om behovet av forskningsresurser för södra Östersjön beaktats. Med hänsyn till att frågan bereds avtyrks motion Jo244 yrkande 7.

Fisket i Bottenhavet

Motionärernas motivering

I motionerna Jo401 (s), Jo408 (c) och Jo411 (fp) erinras om att ett mycket omfattande trålfiske efter torsk etablerades i havsområdet i norra Bottenha-

vet i maj 1987. I första hand var det i djupområdet utanför Höga kusten i Ångermanland som detta fiske bedrevs. Både länsstyrelsen i Västernorrlands län och länets fiskenämnd har framfört allvarliga erinringar mot att ett sådant intensivt fiske skall fortgå ohämmat under flera år. Hitintills har torskfisket i länet så gott som uteslutande bedrivits med garn och nät, anförs i förstnämnda motion. I de tre motionerna uttrycks farhågor för att fortsatt fiske av samma intensitet kommer att bli förödande för det lokala fisket. Motionärerna yrkar därför att torskfisket i norra Bottenhavet och framför allt det kustnära fisket begränsas enligt vissa riktlinjer (Jo401 yrkande 1, Jo411 yrkande 2) resp. att en tillfällig reglering sker av fisket till dess att bättre kännedom vunnits om torskförekomstens karaktär (Jo408 yrkande 1, Jo411 yrkande 1). I motionerna yrkas vidare att ett undersökningsprogram startas för torsk (Jo401 yrkande 2, Jo408 yrkande 3).

Enligt motion Jo407 (c) bör riksdagen begära att regeringen framlägger förslag om åtgärder för att ge yrkesfisket i Norrland särskilt ekonomiskt stöd. Motionären framhåller bl.a. att isläggningshindrar rationellt fiske under en stor del av året och att de långa transportererna är betungande. Ett särskilt regionalpolitiskt motiverat stöd skulle kunna ta det s.k. Norrlandsstödet som förebild. — Enligt den ovan nämnda motion Jo408 bör det regionala stödet till konsumtionsfisk ändras så att endast fiskarens hemvist är avgörande (yrkande 3).

Bakgrund; tidigare riksdagsbehandling

Torsken anses icke kunna reproducera sig norr om Ålands hav där salthalten är så låg att torskäggen sjunker till botten och dör. Däremot förekommer torsk regelbundet i Bottniska viken. Den härstammar då från egentliga Östersjön och har vandrat norrut. Framför allt är det vanligt att fisk från "stora" årskullar söker sig norrut på jakt efter föda. Den kan då samlas i stora stim i djuphålur för lek, mestadels utan resultat.

I mitten av maj 1987 upptäcktes stora koncentrationer av torsk i Bottenhavet på djupområdena 10–20 sjömil från baslinjen. Detta lockade många trålfiskare till området. Kustbevakningen beräknar att som mest var ett 70-tal trålfiskare verksamma där. Fångsterna såldes huvudsakligen till svenska beredare på syd- och västkusten. Fisket var koncentrerat till vissa små djupområden där torsken samlats för lek. Trålfisket var som intensivast under andra hälften av maj och början av juni. Efter hand minskade tätheten i bestånden och då också lönsamheten. Antalet trålfartyg minskade successivt. De sista trålarna lämnade området i början av september. På begäran av fiskeristyrelsen införde Sveriges Fiskares Riksförbund fr.o.m. den 25 maj 1987 en ransonering av torskfisket med trål. Ransoneringen fortsatte att gälla under hela fiskeperioden.

Länsstyrelsen och fiskenämnden i Västernorrlands län skrev till fiskeristyrelsen och begärde regleringar och andra åtgärder liknande vad motionärerna nu begärt. Fiskeristyrelsen beslöt den 10 juni 1987 att inte vidta någon åtgärd med anledning av skrivelserna. Länsstyrelsen och fiskenämnden i Västernorrlands län skrev därefter till regeringen och begärde att beståndsvårdande regleringar skall införas. Fiskeristyrelsen som yttrade sig

i ärendet hänvisade till att ytterligare studier av torskbeståndet och beräkningar av de fångster som gjordes under 1987 skall göras och att styrelsen därefter i god tid innan isen släpper år 1988 kommer att fatta beslut om eventuella regleringsåtgärder. Mot den bakgrunden beslöt regeringen den 14 januari 1988 att icke vidta någon åtgärd med anledning av skrivelserna.

Under innevarande år har torskfisket i Bottenhavet varit avsevärt mycket sämre än i fjol, och enligt uppgift betydligt sämre än normalt. Enligt vad utskottet inhämtat avser fiskeristyrelsen att göra en analys av utvecklingen av torskbestånden i Bottenhavet vid utgången av innevarande år.

Med anledning av förslagen i motionerna Jo407 och Jo408 yrkande 2 om särskilt stöd till Norrlandsfisket kan det finnas skäl att erinra om att riksdagen våren 1988 slopat det stöd som föregående budgetår utgick i form av regionalt pristillägg för torsk till fiskare bosatta på norra ostkusten (prop. 1987/88:117, JoU 21). Riksdagen har tidigare avslagit motionsförslag av samma innehåll som det som framförs i motion Jo407.

Utskottets överväganden

Utskottet delar den oro som uttryckts av såväl fiskare som myndigheter för torskbeståndens fortlevnad i Östersjön. Den anhopning av torsk som upptäcktes i Bottenhavet på vårvintern 1987 har angivits som tämligen ovanlig. Som framgår av bakgrundsredogörelsen förefaller det aktuella beståndet numera i stort sett utfiskat. Sett från beståndsvårdande synpunkt torde det skedda inte innebära någon skada eftersom torsken icke fortplantar sig i de aktuella vattnen. Annorlunda ter sig saken för de lokala fiskarena vid Norrlandskusten vilka icke haft möjlighet att konkurrera med de större fartyg som bärgat huvuddelen av den aktuella fisken.

Fiskeristyrelsen har ansvaret för de statliga åtgärderna för att främja fiskenäringen och fiskevården. Som framgår av den lämnade redogörelsen träffade styrelsen våren 1987 en överenskommelse med Sveriges Fiskares riksförbund om en ransonering av trålfisket i det aktuella området. Enligt utskottets uppfattning har denna åtgärd inte varit tillräcklig för att tillgodose det lokala fiskets krav på en del av fångstmängderna. Av redogörelsen framgår vidare att fiskeristyrelsen avser att göra en analys av utvecklingen av hela frågan vid utgången av innevarande år. Utskottet utgår från att styrelsen därefter vidtar de åtgärder som anses möjliga för att möta en liknande situation i framtiden. Med hänsyn till att hithörande problem således följs av den ansvariga myndigheten finner utskottet icke skäl för riksdagen att för närvarande göra något uttalande med anledning av motionerna Jo401, Jo408 yrkandena 1 och 2 samt Jo411.

Utskottet är icke heller berett att i detta sammanhang förorda bifall till motionerna Jo407 och Jo408 yrkande 3 om särskilt ekonomiskt stöd till yrkesfisket i Norrland. Som framgår av den lämnade redogörelsen har yrkanden motsvarande dem som framställs i motion Jo407 tidigare avslagits av riksdagen, medan det konsumtionsstöd till torsk som omnämns i motion Jo408 nyligen slopats av riksdagen, på förslag av jordbruksnämnden efter överläggningar med bl.a. fiskarens organisationer.

Motionärernas motivering

I motion Jo426 begärs åtgärder och bestämmelser för att hindra olämpligt trålfiske i Vänern. Motionärerna erinrar om att landstingen och kommunerna runt sjön satsar miljonbelopp på utsättning av lax inom projektet Laxfond för Vänern. Trålfisket efter siklöja — vilken skall tjäna som foderfisk för ett avsevärt större laxbestånd — utgör ett hot mot laxprojektet. Riksdagen bör därför ingripa i ärendet.

Utskottets överväganden

För trålfiske i Vänern fordras tillstånd av fiskeristyrelsen. Fiskeristyrelsen har föreskrivit att sådant trålfiske endast får bedrivas inom fyra områden på allmänt vatten, under vissa tider och andra villkor.

Riksdagen avslag för ett år sedan en motion av samma innebörd (JoU 1987/88:4) med hänvisning till att frågan varit föremål för fiskeristyrelsens överväganden. Utskottet har i dag ingen annan bedömning. Motionen avstyrks.

Skärgårdsbornas sysselsättning och det kustnära fisket*Motionärernas motivering*

Ett par motioner tar upp skärgårdsfiskets och det kustnära fiskets problem. Enligt motion Jo432 (m) innebär ett förslag om viss inskränkning av nätfisket på allmänt vatten i Stockholms län en allvarlig inskränkning i skärgårdsbornas rätt till fiske. Det rimmar illa med talet om en levande skärgård. Kust- och skärgårdsborna skall inte i nåder hos myndigheter behöva begära tillstånd att få utnyttja sin urgamla rätt att fiska på allmänt vatten. Enligt motion Jo872 (m) har skärgårdsbornas sysselsättningsförhållanden och försörjningsmöjligheter förändrats och försämrats i väsentliga hänseenden under de senaste årtiondena. Fisket spelar alltjämt en grundläggande roll för skärgårdsbornas tillvaro och försörjning. Motionärerna yrkar på en omprövning av beslut som fattats om rätten till fiske med handredskap på enskilt vatten, om båtregister samt av ovannämnda förslag till inskränkning av nätfiskerätten på allmänna vatten (yrkande 1). Det finns också anledning att omgående undanta natur- och fågelreservat samt för flora och fauna särskilt ömtåliga öar och ögrupper i de yttre skärgårdsvatten från det fria handredskapsfisket, vilket visat sig allvarligt skada flora och fauna (yrkande 2).

Bakgrund, tidigare riksdagsbehandling

Kustområdena har betydelse som lekplatser och avelsområden för åtskilliga fiskarter. Det kustnära fisket kan drivas både effektivt och resurssnått. Fisket nära kusten är dock föremål för konkurrerande intressen: yrkesfisket, det s.k. husbehovsfisket och sportfisket.

Fisket på allmänt vatten och frifiskevatten är av hävd fritt för varje svensk medborgare.

Riksdagen uttalade våren 1985 att fisket på allmänt vatten och frifiskevatten skall vara fritt för var och en i samma utsträckning som tidigare, om tillgången på fisk så medger. Om begränsningar skall ske bör de i första hand vara av generell natur. I det fall visst utrymme ändå finns för fiske med fångstintensiva redskap och det är fråga om allmänt vatten skall sådant fiske i första hand förbehållas yrkesfiskare och andra för vars försörjning fisket har väsentlig betydelse. Till den sistnämnda kategorin räknas sådana i t.ex. kust- och skärgårdsområden boende människor som måste ha fisket som komplement till andra areella näringar för att kunna tjäna sitt uppehälle (prop. 1984/85:143, JoU32).

Utskottets överväganden

Utskottet får med anledning av motionerna betona vad som framhölls vid behandlingen av den fiskepolitiska propositionen om hänsynen till yrkesfiskare och andra för vars försörjning fisket har väsentlig betydelse. Som framgår av den redogörelse som lämnats inledningsvis övervägs förslag från fiskeristyrelsen om vissa ändringar i fiskelagstiftningen inom regeringens kansli. I avvaktan på den fortsatta beredningen bör riksdagen enligt utskottets mening icke vidta någon ytterligare åtgärd med anledning av motionerna Jo432 och Jo872.

Vissa fiskarter

Lax

Motionärernas motivering

I motion Jo405 (vpk) begärs åtgärder för att rädda våra älvars naturreproducerande laxbestånd. Motionärerna hävdar att Östersjölaxen under lång tid utsatts för en kraftig överfiskning. Ursprungligen har beskattningen skett genom fiske på utvuxen lekvandrande lax, som återvänt till älvarna efter några års uppväxt i Östersjön. Huvudparten fångades då i älvarna och en mindre del vid kusten. Havsfisket var länge obetydligt, men efter hand som redskap och metoder för detta utvecklats har havsfisket nått en sådan omfattning att det nu är helt dominerande. För närvarande fångas ca 15 % vid kusterna. Endast några få procent når älvarna. Laxbestånden i de outbyggda älvarna är nu allvarligt hotade genom att allt färre laxar har möjlighet att reproducera sig. Motionärerna erinrar om att frågan om åtgärder till skydd för laxbestånden tidigare har handlagts av riksdagen. Inget är dock gjort som på något sätt förändrar hotbilden för våra älvars laxstammar, anser de. — Ett likartat resonemang ligger till grund för motion Jo410 (fp). Motionen utmynnar i förslag till regler för laxfisket innebärande förbud mot drivlinefiske under höstmånaderna samt reglering av krokfisket så att laxen både hinner få växa upp till lekmogen storlek och få möjlighet att oantastad kunna nå sitt "födelsevatten". Den reglering som sker i Finland,

anförs som exempel. — I motion Jo427 (fp) tecknas en motsvarande bild av laxfisket i Bottenviken. Enligt motionärerna har hittillsvarande reglering av havsfisket efter lax endast resulterat i försämrat fiske vid kusten och i älvarna, där laxen numera till stor del försvunnit.

Bakgrund: tidigare riksdagsbehandling

Riksdagen antog våren 1985 riktlinjer för vilka åtgärder som skulle tas för att bevara den naturreproducerande laxen (prop. 1984/85:143, JoU 32). Riksdagen anslöt sig därvid till jordbruksministerns uttalande i propositionen som i sin tur gick tillbaka på på laxutredningens betänkande (Ds Jo1984:5). De bedömningar och förslag som framfördes var huvudsakligen följande.

Havsfisket efter lax behöver begränsas, och begränsningen bör omfatta alla Östersjöländer. Pågående överläggningar med övriga nationer om en reglering måste intensifieras och avse såväl fisket i de nationella fiskezonerna som fisket på internationellt vatten. Några andra begränsningar för havsfisket aktualiseras inte nu. Vid licensiering för yrkesfiske behövs tills vidare en restriktiv inställning när det fiske som avses bedrivs är bl.a. laxfiske. Fortsatta försök med fördröjd utsättning av laxungar (s.k. delayed release) är angelägna. Laxfisket med fasta redskap på allmänt vatten minskas genom en begränsning av tillståndsgivningen. På enskilt vatten minskas fisket med fasta redskap genom säsongvisa fiskeförbud i de kustområden där laxen lekvandrar. För fiske efter lax med rörliga redskap på allmänt vatten tillämpas säsongvisa förbud. Genom att i ökad utsträckning bilda fiskevårdsområden skapas förutsättningar för andra fiskevårdande åtgärder. Fiskådrans läge och syfte hävdas genom att den lämnas fri från redskap. Älvfisket begränsas så att lekvandringen inte äventyras. Tidsbegränsning av fisket skall kunna ske när det bedöms vara nödvändigt. Fisket med nät vid artificiella strömhinder (bocknätsfiske) förbjuds. För att skapa ytterligare reproduktionsområden behöver åtgärder vidtas för att minska hindren för laxens vandring och för att ställa i ordning lekbottnar. Utsättningen av laxungar är nödvändig även i fortsättningen. Utsättning enligt delayed-release-metoden bör kunna ske i större utsträckning i älvarna, framhålls det i samband med riksdagsbeslutet.

Fiskeristyrelsen har sedan år 1982 i uppdrag att utfärda föreskrifter för vandringsfisken. Dessa föreskrifter ses över kontinuerligt. Senast år 1987 har bestämmelserna omarbetats och ytterligare skärpts.

Inom fiskerikommissionen för Östersjön har enighet inte kunnat nå ännu i frågan om fördelad totalt tillåten fångstmängd av lax. Medlemsländerna skall i stället frivilligt söka minska uttaget av dessa fiskslag. Den särskilt tillsatta laxarbetsgruppen inom fiskerikommissionen för Östersjön har, enligt vad utskottet erfarit, under sessionen 1988 föreslagit en rad konkreta åtgärder som tillsammans skulle vara ägnade att minska det lokala fisketrycket på lax med en sjättedel. Dessa förslag har dock icke resulterat i någon överenskommelse inom kommissionen.

Försöksverksamhet med fördröjd utsättning av lax pågår och finansieras med prisregleringsmedel. Försöksverksamheten har varit framgångsrik.

Enligt laxforskningsinstitutet har, för exempelvis Indalsälvens del, tre gånger så höga återfångster rapporterats av lax som satts ut med fördröjd utsättning jämfört med konventionellt utsatt lax.

Enligt vad utskottet erfarit har fiskeristyrelsen tillsatt en särskild arbetsgrupp med uppgift att utarbeta förslag till en reglering av såväl kust- som havsfisket i syfte att främja den naturreproducerande laxens fortlevnad i enlighet med de intentioner som redovisades i det tidigare refererade riksdagsuttalandet.

Utskottets överväganden

Utskottet delar motionärernas oro att laxen i Östersjön, och framför allt den naturreproducerande, hotas av ett alltför starkt fisketryck. Enligt utskottets mening är det angeläget att skärpta ansträngningar görs för att nå fram till en internationell överenskommelse om begränsning av fisket. Det nya läge som uppstått genom att den tidigare vita zonen nu inlemmas i de svenska resp. sovjetiska fiskezonerna bör vara ägnat att underlätta diskussionerna inom Gdanskkonventionens ram för att nå resultat som säkrar laxens fortlevnad. Som framgår av den lämnade redogörelsen har fiskeristyrelsen tillsatt en särskild arbetsgrupp med uppgift att finna ut en reglering ägnad att rädda den naturreproducerande laxens fortlevnad. Med hänsyn till det arbete som alltså pågår såväl inom Sverige som på det internationella planet bör enligt utskottets mening motionerna Jo405, Jo410 och Jo427 icke föranleda någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Kräfter

Motionärernas motivering

I motion Jo406 (fp) erinras om att förbudet att sälja kräfter efter nyårsafton och fram till kräftpremiären omfattar såväl färska som djupfrysta kräfter. Motionären anser att förbudet bör upphävas vad avser djupfrysta kräfter.

I motion Jo419 (m) begärs en översyn av fiskeristadgans reglering av kräftfiske med inriktning att minimimåttet för kräfter sätts till 10 cm i stället för nu gällande 9 cm. Fördelen med det senare måttet är uppenbar, anser motionären. Kräftorna hinner växa till sig och blir betydligt smakligare för konsumenten.

Utskottets överväganden

Enligt fiskeriförordningen är minimimåttet för fångst av kräfta 9 cm. Tillväxttakten och därmed kräftans könsmodnads varierar starkt mellan olika bestånd, bl.a. beroende av näringstillgång. Det är därför svårt att ha en för hela landet gällande bestämmelse som helt tar hänsyn till de lokala förhållandena. Fiskeriförordningen medger därför att annat minimimått föreskrivs i lokala föreskrifter. Dessutom har enskilda fiskevårdsområdesföreningar i flera fall stadgat avvikande, större minimimått. — I fiskeriförordningen

meddelas även bestämmelser om förbud mot försäljning av kräftor under den tid på året då kräftfiskeförbud råder.

Som framgår av den inledningsvis lämnade framställningen har fiskeristyrelsen föreslagit vissa ändringar i fiskelagstiftningen. Bl.a. berörs fiskeriförordningens bestämmelser om kräftfiske m.m. av förslagen. Förslagen bereds i regeringens kansli. Med hänsyn till att hithörande frågor är under beredning avstyrker utskottet motion Jo406.

Med motsvarande motivering avstyrks motion Jo419.

Vattenbruk

Motionärernas motivering

Åtgärder till stöd åt vattenbruket föreslås i ett par motioner. För att samordna och effektivisera de olika insatser som görs för att utveckla vattenbruket behövs ett havsbrukscentrum som lämpligtvis bör utvecklas i Lysekil, föreslås i motionen Jo416 (c), yrkande 2. Särskilda vattenbrukslån bör införas (yrkande 3). Fredningsregler för att begränsa krok- och redskapsfiske i närheten av fiskodlingar bör införas, i likhet med vad som gäller för skydd av bl.a. fasta fiskeredskap (yrkande 6). Liknande regler efterlyses i motionen Jo422 (s). Där yrkas förbud mot nät- och krokfiske inom ett område av 100 m från fiskodling (yrkande 1) samt att ett område på 50 m kring odling skall fastställas som fredad arbetsplats (yrkande 2).

Tidigare riksdagsbehandling

Ett förslag om inrättande av havsbrukscentrum avsågs våren 1987 med hänvisning till att fiskeristyrelsen och SJFR fått i uppdrag att utarbeta ett forskningsprogram som berör både havsfisket och vattenbruket i söt- och havsvatten, och att beslut i hithörande frågor borde avvaktas tills utredningen blivit klar (JoU 1986/87:19 s.25). Utredningen är numera slutförd och bereds i regeringens kansli. — Förslag om införande av särskilda vattenbrukslån har vid upprepade tillfällen avslagits av riksdagen med hänvisning till att det inte behövs fler former för statligt stöd till konsumtionsodling än de som redan finns (senast JoU 1987/88:4).

Även frågan om skyddszon kring vattenbruksanläggningar har tidigare behandlats av riksdagen. Med anledning av en motion av samma innebörd som motion Jo422 konstaterade utskottet våren 1986 att fiskeristyrelsen föreslagit berörda länsstyrelser att föreskriva att krokfiske inte får bedrivas närmare 100 meter från en vattenbruksanläggning om inte ägaren till denna medgivit det (cirk. 1985-11-11). Med hänvisning härtill lämnades motionen utan vidare åtgärd (JoU 1985/86:19 s.14).

Enligt uppgift har flera länsstyrelser infört bestämmelser i enlighet med rekommendationen.

Den relativt unga vattenbruksnäringen har under senare år uppmuntrats av statsmakterna, och näringen har utvecklats snabbt. Åtskilliga problem som sammanhänger dels med fiskodlingens gödselproduktion, dels med sjukdomsriskerna och dels med vattenkvaliteten har emellertid uppstått. Som framgår av den lämnade redogörelsen har riksdagen tidigare avvisat motionsförslag med samma inriktning som dem som nu är under behandling. Utskottet har icke ändrat sin uppfattning om behovet av vattenbrukslån. Behovet av fredning av fiskodlingar bör enligt utskottets uppfattning vara tillgodosett genom den redovisade cirkulärskrivelsen från fiskeristyrelsen till länsstyrelserna. Med hänvisning härtill avstyrks motion Jo416 yrkandena 3 och 6 samt motion Jo422.

Nyligen har fiskeristyrelsen och SJFR lagt fram sin kompletterande undersökning om fiskforskningen där även vattenbruksfrågorna behandlas. I avvaktan på den fortsatta beredningen avstyrks motion Jo416 yrkande 2 om ett havsbrukscentrum.

Fritidsfisket

I tre motioner begärs ändringar i fiskelagens regler som berör fritidsfisket. Enligt motion Jo409 (s) anknyter riksdagens beslut för några år sedan om fritt fiske med handredskap på södra ostkusten och i några av de stora sjöarna till gammal sedvänja i landet. Reformen var mycket uppskattad anför motionären. Det borde enligt hans mening vara möjligt att i betydligt högre grad tillämpa fritt fiske med metspö. — Enligt motion Jo424 (s) finns det efter införandet av fritt handredskapsfiske utefter kusten och de stora sjöarna starka skäl att öka fiskevårdsinsatserna. Motionärerna föreslår att en allmän fiskevårdsavgift införs i enlighet med det förslag som på sin tid lades fram av fiskevattensutredningen. — I motion Jo428 (s), slutligen yrkas att nätfisket begränsas för icke yrkesfiskare. Dessutom bör en fiskevårdsavgift lösas av fiskare med rörligt redskap, anser motionärerna.

Riksdagen avslög för ett år sedan ett förslag till utredning av förutsättningarna för fritt fiske med metspö (JoU 1987/88:4). Utskottet vidhåller sin då redovisade uppfattning att förutsättningar saknas för ett frisläppande av spöfisket generellt.

Förslag om införande av fiskevårdsavgift har vid upprepade tillfällen avslagits av riksdagen, bl.a. i samband med 1981 års beslut om åtgärder för att främja fritidsfisket (prop. 1980/81:153, JoU 29) då kostnaderna för administration, kontroll och tillsyn ansågs svåra att beräkna, samt i samband med 1985 års beslut om fritt handredskapsfiske (prop. 1984/85:107, JoU 26). Utskottet är icke berett att ta något initiativ i frågan för närvarande och avstyrker således motion Jo424.

Frågan om begränsning av nätfisket för icke yrkesfiskare har behandlats i olika sammanhang, bl.a. i samband med behandlingen av regeringens proposition 1984/85:143 om vissa frågor på fiskets område, JoU 32. Riksdagen uttalade då att om begränsningar skall ske bör de i första hand vara av generell natur. Det må dock framhållas att fiskeriförordningen ger fiskeristyrelsen och länsstyrelserna möjlighet att införa olika typer av redskapsbe-

gränsningar. Flera länsstyrelser har t.ex. infört begränsningar i rätten att använda nät över viss längd. Även hithörande frågor berörs i den översyn av fiskelagstiftningen som föreslagits av fiskeristyrelsen. Motion Jo428 bör i väntan på den vidare beredningen av frågan lämnas utan någon riksdagens vidare åtgärd.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *vattenmiljön*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo414 yrkande 5,
2. beträffande *statlig fiskepolitik*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo284 yrkande 8,
3. beträffande *beståndsvård*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Jo414 yrkande 2 och 1987/88:Jo403 yrkande 1,
4. beträffande *utfyllnad av grunda havsvikar*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo415 yrkande 2,
5. beträffande *fiskeövervakning*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo414 yrkande 3,
6. beträffande *handelsvillkor*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo414 yrkande 4,
7. beträffande *ramavtalet med Finland*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo414 yrkande 6,
8. beträffande *fisketillsyn*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo417,
9. beträffande *isskadeförsäkring*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo429,
10. beträffande *branschinstitut m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Jo244 yrkande 5 och 1987/88:Jo421,
11. beträffande *marinekologiskt laboratorium i Simrishamn*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo244 yrkande 7,
12. beträffande *torskfisket i Bottenhavet*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Jo401, 1987/88:Jo408 yrkandena 1 och 3 samt 1987/88:Jo411,
13. beträffande *stöd åt Norrlandsfisket*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Jo407 och 1987/88:Jo408 yrkande 2,
14. beträffande *trälfiske i Vänern*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo426,
15. beträffande *skärgårdsbornas sysselsättning och det kustnära fisket*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Jo432 och 1987/88:Jo872,
16. beträffande *laxfisket*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Jo405, 1987/88:Jo410 och 1987/88:Jo427,

17. beträffande *kräftfiske*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo419,
18. beträffande *djupfrysta kräftor*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo406,
19. beträffande *vattenbrukslån, m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Jo416 yrkandena 3 och 6 samt 1987/88:Jo422,
20. beträffande *havsbrukscentrum*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo416 yrkande 2,
21. beträffande *fritidsfisket*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Jo409, 1987/88:Jo424 och 1987/88:Jo428.

Stockholm den 8 november 1988

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Hans Gustafsson (s), Håkan Strömberg (s), Sven Eric Lorentzon (m), Grethe Lundblad (s), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Jan Fransson (s), Margareta Winberg (s), Åke Selberg (s), Ingvar Eriksson (m), Lennart Brunander (c), Annika Åhnberg (vpk), Åsa Domeij (mp), Inge Carlsson (s), Carl G Nilsson (m) och Anders Castberger (fp).

Reservationer

1. Statlig fiskepolitik (mom. 2)

Annika Åhnberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Riksdagen lämnade" och på s. 10 slutar med "således icke" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den bedömning som görs i motion Jo284 om fisket i försörjningen. Fisket har som näring ofta kombinerats med jordbruk. Det gäller inte enbart insjöfisket utan i stor utsträckning även havsfisket. Fisk är en viktig källa för att tillföra kroppen animaliskt protein. Utöver näringsmässiga skäl talar flera andra skäl för att livsmedelspolitiken bör främja en ökad produktion och konsumtion av fisk och fiskprodukter.

Som motionärerna framhåller är Sverige stor importör av fiskprodukter. Det finns därför utrymme för utbyggnad av fiskförädlingen om den görs i samplanering med andra näringar. Även vattenbruk med odling av olika slag bör utvecklas. Fisket bör ges bättre villkor och utformas så att långsiktig lönsamhet och fiskevård gynnas och kortsiktiga vinstintressen bekämpas.

Fisket kan spela en större roll i folkhushållet om vi etablerar en statlig fiskepolitik med sikte på att bättre utnyttja vattnens resurser. Riksdagen bör

med bifall till motion Jo284 yrkande 8 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

1988/89:JoU2

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *statlig fiskepolitik*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Jo284 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Torskfisket i Bottenhavet (mom. 12)

Lars Ernestam (fp), Annika Åhnberg (vpk), Åsa Domeij (mp) och Anders Castberger (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Fiskeristyrelsen har" och slutar med "samt Jo411" bort ha följande lydelse:

Fiskeristyrelsen har — — — (= utskottet) — — — innevarande år. Utskottet erinrar om att motionärerna redan i januari förutsett att det trålfiske som förväntades under våren 1988 när torsken samlas inom Höga kustens djupområde för lek skulle komma att bli förödande för det lokala fisket om inte regleringar införs. Motionärernas förutsägelser har i stort slagit in. Mot den bakgrunden finns det anledning beklaga besluten att inte vidta några åtgärder till skydd för de lokala fiskeintressena. Utskottet finner angeläget att den undersökning som nu sent omsider aviseras tillgodoser motionärernas krav att forskning startas om hur ett uthålligt fiske skall bedrivas, om torskbeståndet i Östersjön tål trålfiske och hur fångstuttaget eventuellt skall begränsas. Intill dess att undersökningarna avslutats bör en temporär reglering av torskfisket införas. Utgångspunkten skall vara att fiske sker utan rovdrift på naturresurser och att den viktiga näringsgren som torskfisket i Bottenhavet utgör inte går förlorad.

Vad utskottet anfört med anledning av motionerna Jo401, Jo408 yrkandena 1 och 3 samt Jo411 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

12. beträffande *torskfisket i Bottenhavet*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1987/88:Jo401, 1987/88:Jo408 yrkandena 1 och 3 samt 1987/88:Jo411,

3. Laxfisket (mom. 16)

Lars Ernestam (fp), Annika Åhnberg (vpk), Åsa Domeij (mp) och Anders Castberger (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Utskottet delar" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar — — — (= utskottet) — — — laxens fortlevnad. Enligt utskottets mening bör riksdagen kräva kraftfulla åtgärder till skydd av den naturreproducerande laxen. Sverige svarar för den övervägande delen av laxyngelproduktionen i Östersjön. Den goda tillgången på lax i Östersjön

och Bottenhavet torde bero på det mycket stora antalet lax som odlas i avelsanläggningar i Norrland och utsätts i de reglerade älvarna eller sådana som vuxit upp i de utbyggda älvarna. Dessa laxar får ej möjlighet att återvända till sina födelsevatten.

Kust- och älvfisket, som baseras på fångst av lekvandrande lax, bedrivs sommartid. De få laxar som når älvarna går i mycket stor utsträckning till lek eller i de utbyggda älvarna till avel. I älvarna och mynningsområdena har restriktioner lett till att fisketrycket klart minskat till förmån för det lekande beståndet. Dock har under den tid som föreskrifterna varit i kraft uppgången av lax i älvarna varit oförändrad eller minskat ytterligare. - Härtill finns en risk, enligt motionärerna, att kraven på en vattenkraftsutbyggnad av laxälvarna kan ta fart om man inte kan utnyttja de förutsättningar älvarna har som laxproducenter.

Sverige bör efter avskaffandet av den "vita zonen" i Östersjön ha god möjlighet att med framgång driva en konsekvent laxvårdande linje även i internationella sammanhang. Riksdagen bör som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna Jo405, Jo410 och Jo427.

dels att utskottets hemställan under 16 bort ha följande lydelse:

16. beträffande *laxfisket*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1987/88:Jo405, 1987/88:Jo410 och 1987/88:Jo427.

4. Djupfrysta kräftor (mom. 18)

Sven Eric Lorentzon (m), Lars Ernestam (fp), Åsa Domeij (mp) och Anders Castberger (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar med "Som framgår" och slutar med "motion Jo406" bort ha följande lydelse:

Som framgår — — — (= utskottet) — — — av förslagen. Enligt utskottets mening utgör försäljningsförbudet mot djupfrysta kräftor en onödig byråkratisk oformlighet. Riksdagen bör begära att förbudet upphävs utan ytterligare utredning. Vad utskottet anfört med anledning av motion Jo406 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 18 bort ha följande lydelse:

18. beträffande *djupfrysta kräftor*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1987/88:Jo406,

5. Vattenbrukslån, m.m. (mom.19)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "Den relativt" och slutar med "motion Jo422" bort ha följande lydelse:

Den relativt — — — (= utskottet) — — — emellertid uppstått. Utskottet

delar mot den bakgrunden motionärernas mening att särskilda vattenbrukslån med fördelaktiga villkor bör ställas till förfogande för näringen. Utskottet biträder även motionsyrkandena om behovet av särskilda fredningsregler för att begränsa krok- och redskapsfiske i närheten av fiskodlingar. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna Jo416 yrkandena 3 och 6 samt Jo422 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 19 bort ha följande lydelse:

19. beträffande *vattenbrukslån, m.m.*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1987/88:Jo416 yrkandena 3 och 6 samt 1987/88:Jo422,